

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ РІЗНИХ ЗА СИЛОЮ БДЖОЛОСІМЕЙ НА ДОСЛІДЖУВАНІЙ ПАСІЦІ ОКОЛИЦЬ М. ВІНОГРАДОВА

Кобрин А.О.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Медоносна бджола є одним із основних представників запильної ентомофауни, що є важливим фактором у підвищенні врожайності агрокультур, особливо зростає біологічне значення та економічна ефективність їх перехресного запилення. Продукти бджільництва активно використовуються в різних галузях: медичній, фармацевтичній, хімічній, лакофарбувальній тощо.

Сучасне бджільництво розвивається в умовах інтенсивного землеробства, хімізації сільського та лісового господарств. Для більш успішного розвитку бджільництва потрібно враховувати умови, що змінилися. Слід зауважити про тенденцію постійного наростання екологічного навантаження, що є однією з причин зниження імунітету бджіл і, як наслідок, зменшення кількості та ослаблення бджолосімей через різні захворювання.

Метою нашої наукової роботи на приватній пасіці околиць м. Виноградова було порівняння життєдіяльності різних за силою бджолосімей та їх особливостями розвитку упродовж двох періодів «осінь – зима – весна 2022/2023» та «осінь – зима – початок весни 2023/2024». Відмічалися та порівнювалися такі фактори: погодні умови, достатність та якість кормової бази, перший обліт (дата), активність пошуку корму, своєчасна інтенсивність відкладання яєць маткою, відсутність захворювання бджіл, відсутність гризунів, мурах у вулику.

В період «осінь – зима – весна 2022/2023» завдяки тривалій теплій погоді в регіоні на досліджуваній пасіці відмічалось пізнє (в листопаді) інтенсивне відкладання яєць, що призвело до ослаблення енергетичних ресурсів бджолосімей та виснаження їх напередодні зимівлі, до часткової загибелі личинок, молодих бджіл, які не мали можливості здійснити своєчасний обліт до зимівлі. Аномально високі температури січня 2023 призвели до неспокійної зимівлі бджіл, до раннього розпускання дерев, неможливості збору цінного пилку в цей період. Із-за різких коливань температури на досліджуваній території бджоли змогли здійснити перший обліт тільки 20.02.2023 р. Така нестандартна зимівля бджіл призвела до того, що сильні та середні сім'ї ослабли, а слабкі – до весни загинули. Але за весняно-літній період 2023 року бджолосім'ї при належному догляді добре зміцніли.

В період «осінь – зима – початок весни 2023/2024» бджолині сім'ї ввійшли з досить хорошим власним кормовим запасом, відносно потужним потенціалом чисельності здорових дорослих особин.

Осінь/зима 2023/2024 рр. характеризувалися досить сприятливими погодними умовами, не відмічалися різкі перепади температур повітря, зимівля бджолосімей була досить рівномірною. За сприятливих погодних умов бджоли змогли здійснити свій перший обліт вже 06.02.2024 р. При проведенні весняної ревізії 26.03.2024 р. було виявлено відносно хороший стан бджолиних сімей, відмічалася їхня активність у пошуку корму, інтенсивність відкладання яєць.

Отже, результати спостережень та аналізу отриманих даних вказують на те, що, продуктивність карпатської бджолиної сім'ї залежить від погодних та кліматичних умов даного регіону, наявності якісної кормової бази, утримання чистопородних бджіл, своєчасної заміни матки, своєчасного виявлення захворювання бджіл та їх профілактика.